

Uluslararası enerji geçidi olarak Türkiye'nin rolü



Mail @pravda.ru Register Now! Russia | World | Society | Science | Incidents | Opini

■ Business » Companies

How Turkey and Russia change international energy hub

22.05.2015



By Harun Yahya

Energy is a vital need for human life and civilization. It facilitates our lives to a great extent and it has become a genuine necessity, like air and water. One of the primary sources of energy is natural gas. Even though it has always been around, it was not until the early 1600s that it was identified when French explorers found Native Americans kindling gases that were leaking around Lake Erie. Before the advent of the use of electricity in homes in the late 19th Century, natural gas was used mostly as a source of light. It was not practical to use it for other purposes due to the lack of proper pipeline infrastructure. As efficient pipelines were constructed with advancing technology and metallurgy, the transportation of natural gas was made possible. This led to new discoveries of other uses of natural gas such as heating homes, operating appliances and powering processing [plants](#).

Enerji, medeniyet ve insan hayatı için müthiş kolaylıklar sağlamasıyla hava su gibi gerçek bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Başlıca enerji kaynaklarından biri doğal gazdır. Her zaman mevcut olmasına rağmen Fransız kaşiflerin Erie Gölü çevresinde sızan gazı yakan Amerikan Yerlilerini gördükleri 1600'lerin başlarına kadar fark edilmedi. 19yy'un sonlarında elektriğin evlerde kullanılmaya başlanmasından önce doğal gaz çoğunlukla elektrik kaynağı olarak kullanıldı. Uygun boru hattı altyapısı olmaması nedeniyle diğer amaçlar için kullanması pratik değildi. İlerleyen teknoloji ve metalürji ile verimli boru hatlarının inşasıyla birlikte doğal gazın taşınması mümkün oldu. Bu evlerin ısıtılması, cihazların çalıştırılması ve işleme tesislerine güç sağlanması gibi doğal gazın diğer kullanımının keşfine yol açtı.

Enerji ulusal ekonomilerde önemli bir rol oynadığı için dünya güçleri ve uluslararası şirketler arasında sürekli bir enerji mücadelesi ve rekabeti bulunmaktadır. *Sui generis*

jeopolitik konumu sayesinde, Türkiye toprakları içinde doğal gaz rezervlerinden eser olmamasına rağmen enerji sektöründeki en önemli projelerde anahtar rol oynar.

Ukrayna krizi ve enerji geçitlerindeki kayma: Türk Akımı

Kasım 2013'de Ukrayna eski Cumhurbaşkanı Yanukoviç'in AB ortaklık anlaşmasını geri çevirmesinden kısa bir süre sonra Özgürlük Meydanı'nda ve Ukrayna'nın çeşitli başka şehirlerinde protestolar başladı. Bu çatışma sadece Ukrayna ve Rusya'yı değil aynı zamanda AB, ABD ve Türkiye'yi de etkiledi. ABD ve AB Aralık 2014'de Güney Akım olarak adlandırılan devasa bir enerji projesinden Rusya'yı vazgeçmeye zorlayarak ambargo koydu. Feshedilen bu proje ilk kez 2007 yılında İtalyan enerji devi ENI'nin CEO'su ve Gazprom'un Başkan Yardımcısı tarafından duyuruldu ve aynı yıl Moskova'da imzalandı. Bahsedilen boru hattı tesislerinin yapımına Aralık 2012'de başlandı. Ancak projenin iptali Rusya'yı Güney Avrupa'ya doğal gaz taşımaktan alıkoymadı ve yeni bir plan ortaya attı: Türk Akımı. Sonuç olarak Batı Rusya'ya uyguladıkları müeyyidelerden aradıkları sonucu elde edemedi. Bu yeni proje Ukrayna'yı mağlup, Türkiye'yi galip yaptı. Ayrıca eğer proje herhangi bir kesinti olmadan gerçekleştirilirse bundan Rusya da faydalanacak.

Türk Akımı, Rus doğal gazını Türkiye ve Yunanistan yoluyla Doğu Avrupa'ya ulaştıracak. Henüz Rusya, Türkiye ve Yunanistan arasında somut bir anlaşma yapılmadı ancak tüm taraflar bu yeni enerji rotasında yer almaya olumlu bakıyor. Rusya halen Karadeniz'in altında inşa edilmiş eski koridorun bir kısmını kullanıyor ve bugün Türkiye'ye yönelen 250 km uzunluğunda yeni bir koridor inşa ediyor. Bu potansiyel yeni projeye Türkiye, AB'nin yıllık 250 milyar metreküp doğal gaz ihtiyacının akışını kontrol eden ana transit ülke olacaktır. Bu proje Amerika'yı çok rahatsız etmiş olacak ki, üst düzey ABD enerji diplomatı Amos Hochstein Güney Gaz Koridorundaki konumunu korumak ve Rusya ile yeni bir projeye başlama konusuna önem vermediklerini göstermek için soluğu Yunanistan'da almıştır.

Ne var ki Yunanistan, Rusya kendilerine boru hattı inşasında finansal destek vermeye hazır olduğundan, bu projede yer alma konusunda çok hevesli..

Rusya ve Türkiye önemli ticaret ortaklarıdır ve dünyanın en derin enerji koridoru olan Mavi Akım projesinde ortak olmuşlardır. Türkiye enerjiye bağımlı bir ülkedir ve Rusya başlıca ihracatçısıdır ve 2014 yılında doğal gaz hacmini 19 milyar metre küpe çıkaran bir anlaşma imzalamışlardır. Her ne kadar bu iki ülke Suriye İç Savaşı gibi pek çok meselede karşıt tarafta olsa da yakın enerji ve ticari ilişkilerini hiçbir zaman kesmemişlerdir.

AB'ye giden Yeni İpek Yolu: Güney Gaz Koridoru

Türk Akımı doğal gazın Avrupa'ya taşınmasında Türkiye'den geçen tek rota değildir; aynı zamanda Güney Gaz Koridoru olarak adlandırılan yeni bir "ipek yolu" başlatılmıştır. Türkiye bu projede Azerbaycan ile ortaklık yapmıştır. Dört yıl içinde hizmete girmesi beklenen TANAP (Trans Anadolu Boru Hattı) Azerbaycan'da Şahdeniz 2 sahasından çıkarılan doğal gazı Gürcistan üzerinden, Türkiye yoluyla ve sonra Yunanistan üzerinden TAP'a (Trans Adriyatik Boru Hattı) taşıyacak ve son olarak İtalya'ya ulaştıracaktır. Bu enerji koridoru ABD ve AB tarafından güçlü bir şekilde desteklenmektedir.

Bazı enerji uzmanları Türkiye'nin Türk Akım projesinde yer alması durumunda Güney Doğal Gaz Koridorundaki konumunu tehlikeye atacağı görüşünü seslendirmiştir. Ne var ki Türkiye bu tip eleştirilere kulak vermemiştir, zira Türkiye ve Azerbaycan TANAP'ı oluşturan iki ana ortaktır. Her durumda Enerji Bakanı Taner Yıldız'ın yakın zamanda ifade ettiği gibi kendi çıkarları söz konusu olduğunda komşularıyla kavga etmek bir ülke olarak Türkiye'nin doğasında yoktur: "Türkiye, yer altındayken savaşın, yer üstündeyken barışın gerekçesi olan petrol ve doğal gaza sürekli barış gerekçesiyle beraber baktı ve hiçbir zaman için gerginliğin tarafı olmamaya gayret etti ve bundan sonra da böyle devam edecek."

Kıbrıs görüşmeleri ve Akdeniz'de yeni doğal gaz alanları

1968'den bu yana düzensiz bir şekilde devam eden Kıbrıs görüşmeleri geçen yıl adanın güneyinde yeni bulunan bir doğal gaz bölgesiyle ilgili olarak ortaya çıkan enerji krizi nedeniyle kesintiye uğradı; ancak görüşmeler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yeni seçilen Cumhurbaşkanı ile 15 Mayıs 2015'de yeniden başladı. Görüşmeleri ilgilendiren önemli bir konu bölgede bulunan doğal gazın sadece Rumlara değil adanın her iki tarafına ait olduğudur; Kıbrıslı Türklerin ve Rumların her ikisinin de adanın doğal kaynaklarını eşit ölçüde kullanma hakları vardır. Garantör ülke olarak Türkiye bu konuda Kıbrıslı Rumların Kıbrıslı Türkleri görmezden gelmesine asla izin vermeyecek ve Kıbrıslı Türklerin haklarını sonuna kadar koruyacaktır. Bu doğal gazın Yunanistan ve Avrupa'ya taşınmasının tek uygulanabilir yolu Türkiye üzerinden bir boru hattı yoluyla olacaktır. Geçtiğimiz günlerde Akdeniz'in İsrail ve Lübnan kıyıları yakınında keşfedilen diğer bir doğal gaz kaynağı Kıbrıs keşfine kıyasla gaz miktarının üçe katıdır.

İsrail gazının taşınması için güvenli ve uygulanabilir tek yol yine Türkiye üzerindedir. Türkiye hem İsrail hem de Kıbrıs için en uygun geçit noktası olmasına rağmen, bu kadar büyük boru hattı projeleri üzerinde çalışmaya başlamak için bu ülkelerle ilişkilerin istikrarı olması gerekmektedir.

Türkiye barış için bir köprü olabilir

Türkiye Avrupa ve Asya arasında köprü görevi yapan bir bölgede bulunmaktadır. Bilindiği gibi dünya petrol ve doğal gaz rezervlerinin çoğu Basra Körfezi ve Hazar Denizi'nde bulunmaktadır. Bugün Doğu Akdeniz'de yeni kaynaklar bulunmaktadır ki bu Türkiye'yi yine anahtar bir konuma getirmektedir. AB ülkeleri son derece enerjiye bağımlıdırlar ve dünya doğal gaz çıktısının yaklaşık yarısını tüketirler, dolayısıyla doğal gaz satın almak için yeni kaynaklar aramaktadırlar. Eğer kritik jeopolitik konuma sahip Türkiye bu ayrıcalığını yararına değerlendirebilirse ve komşularıyla politik gerilimlere girmezse, bölgede barış için önemli bir görev görecektir ve bunun kuşkusuz olumlu bir küresel etkisi olacaktır.

Adnan Oktar'ın Pravda.ru'da yayınlanan makalesi:

http://english.pravda.ru/business/companies/22-05-2015/130696-international_energy_hub_turkey-0/
<https://www.harunyahya.info/makaleler/uluslararası-enerji-geçidi-olarak-türkiyenin-rolü>